

MEMÒRIA EXPLICATIVA ENS DE L'ASSOCIACIONISME CULTURAL CATALÀ

L'Ens de l'Associacionisme Cultural Català és una confederació cultural formada per 31 federacions, 4.112 entitats i gairebé 400.000 associats. Per primera vegada en els 150 anys d'història de l'associacionisme català, s'ha creat una confederació transversal, que engloba els diferents col·lectius de cultura popular.

En aquest document, podreu conèixer la filosofia i principals activitats defineixen l'Ens. Des de fa 14 anys, estem treballant en les línies estratègiques que van caracteritzar el naixement de la confederació (difusió comunicativa i reflexió entorn el fet associatiu) i hem aprofundit en aquells aspectes que la defineixen com una organització singular (coordinació de les esmenes a propostes legislatives, assessorament federatiu, impuls i coordinació de les candidatures que volen ser reconegudes com a Patrimoni Cultural Immaterial de la Humanitat, assessorament federatiu, etcètera).

ADMINISTRACIÓ GENERAL

Com a confederació cultural, l'Ens té la voluntat i l'obligació de convocar reunions anuals amb les nostres federacions per compartir les experiències que preocupen i il·lusionen als nostres associats. Amb aquest objectiu, hem treballat a millorar la implicació dels associats en cadascuna de les línies estratègiques marcades, resumides en aquesta mateixa memòria.

- **L'Assemblea General Ordinària de l'Ens**, celebrada a La Casa dels Entremesos de Barcelona, és el màxim òrgan decisor de l'entitat. Per una confederació transversal com la nostra, es tracta d'una trobada importantíssima per posar en solfa els problemes comuns de totes les nostres entitats.
- **La Junta Directiva** de l'entitat està formada per representants de les federacions. Totes aquelles que desitgen formar-ne part, tenen la potestat de ser-hi. Cada dos anys es renoven la meitat dels membres de la Junta Directiva. D'aquesta manera, es garanteix el necessari equilibri entre experiència i renovació.
- La celebració del **Plenari de Tardor** reuneix tots els membres de l'Ens per debatre sobre una temàtica de màxima actualitat. L'any 2016, ens vàrem trobar per debatre la "Llei del Patrimoni Cultural Immaterial Català i de l'Associacionisme Cultural".

ÀMBIT DE LA FORMACIÓ

L'objectiu de les federacions de cultura popular és ajudar les entitats que aixoplugen per facilitar el seu funcionament quotidià. L'Ens de l'Associacionisme Cultural Català treballa per ajudar-les en aquesta tasca, assessorant-les especialment en l'aplicació de les noves legislacions, i aportant eines que els hi facilitin la gestió diària. Amb aquest objectiu, es convoca un taller quadrimestralment.

En els darrers anys, hem organitzat cursos de comunicació, gestió fiscal i comptable, micromecenatge i finançament alternatiu, curs sobre Llei de Protecció de Dades, campanyes de difusió a l'escola... Per l'organització d'aquests cursos, hem comptat amb persones de gran vàlua professional, com ara el periodista Vicent Partal, el gestor Roger Santiago o l'antropòleg Lluís Garcia Petit, entre altres.

ÀMBIT DE COMUNICACIÓ

L'Ens de l'Associacionisme Cultural Català, anteriorment anomenat Ens de Comunicació Associativa, va néixer amb el propòsit de projectar mediàticament les activitats i iniciatives desenvolupades pels col·lectius de col·lectiu popular. Malgrat aquest canvi de nomenclatura, reflex que la confederació explora altres àmbits més enllà de l'àmbit comunicatiu, l'Ens segueix treballant en el coneixement i reconeixement de les iniciatives organitzades per l'associacionisme popular català. En aquesta línia, hem treballat intensament en la confecció de continguts promocionals.

A través de les plataformes de l'Ens, es pretén aconseguir oferir una informació profunda als amants de la cultura popular i, paral·lelament, fer extensives les activitats als mitjans més generalistes. Durant el 2016, s'han publicat més de 600 notícies de producció pròpia a la revista *Tornaveu* i s'han publicitat més de 5000 actes a l'Agenda de l'Ens.

- **Tornaveu.** Des de fa molts anys, la publicació de referència de l'associacionisme cultural català. És la plataforma de comunicació insigne de l'Ens de l'Associacionisme Cultural Català, el principal mitjà on es concentren totes les activitats dels associats. Gràcies a l'ampliació de l'equip comunicatiu de l'Ens, s'ha pogut ampliar la quantitat d'articles enviats en el butlletí setmanal, el nombre d'esdeveniments que s'han pogut cobrir, i també els reportatges en profunditat d'aquells àmbits que escapen de l'estricta actualitat. *Tornaveu* es mostra molt proactiu en la recerca d'activitats o iniciatives innovadores, poc convencionals, desconegudes per la majoria de practicants de la cultura popular. Per altra banda, *Tornaveu* ha mantingut les portes obertes a totes aquelles persones que han volgut expressar la seva opinió respecte el fet associatiu. Les notícies són automàticament replicades al **Canal Telegram** de *Tornaveu* per tal que puguin ser fàcilment compartibles a través dels dispositius mòbils.
- **Agenda de l'Ens.** L'Agenda de l'Ens (www.agendaens.cat) és un instrument de projecció mediàtica pels col·lectius de cultura popular que formen part de l'Ens de l'Associacionisme Cultural Català. L'objectiu d'aquesta plataforma és agrupar els anuncis d'esdeveniments en un únic portal web per augmentar-ne la visibilitat, especialment les d'aquelles iniciatives que compten amb pocs recursos per projectar-se. Per assolir-ho, s'incorporen totes les activitats programades per les federacions mitjançant el canal RSS. Actualment, els associats que utilitzen aquest mitjà són: Confederació Sardanista de Catalunya, l'Agrupació de Colles de Geganters de Catalunya, l'Agrupament d'Esbarts Dansaires, la Federació de Grups Amateurs de Teatre de Catalunya, l'Agrupació del Bestiari Festiu i Popular de Catalunya i la Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana. Per altra banda, s'afegeixen manualment aquelles iniciatives que ens han fet arribar els grups al correu agenda@ens.cat.

L'Agenda de l'Ens està oberta a qualsevol entitat associativa compresa dins els territoris de parla catalana. No només es dedica a traslladar automàticament les dades de les federacions esmentades, sinó a fomentar-ne la difusió entre els mitjans de comunicació d'àmbit cultural i les agències comunicatives. Actualment difon aproximadament 7.000 activitats anuals.

- **Banc digital de continguts de la cultura popular.** Totes les notícies generades per l'equip comunicatiu de l'Ens són cedides gratuïtament al Banc digital de continguts de la cultura popular, gestionat per l'Associació de Mitjans d'Informació i Comunicació. Una eina perquè tots els periodistes puguin inserir fàcilment notícies sobre cultura popular en els mitjans on treballen.

ÀMBIT DE LA REFLEXIÓ

El debat entorn del fet associatiu és un dels grans valors afegits que l'Ens de l'Associacionisme Cultural Català aporta a l'associacionisme de base. Escapant de l'actualitat quotidiana, l'Ens ha creat múltiples espais de trobada i reflexió. Totes les temàtiques que han causat interès entre les associacions i federacions han estat plantejats i debatuts. S'han tractat mitjançant diferents formats, que repassem a continuació:

- Des de 2011, s'han publicat setze exemplars de **Canemàs: revista de pensament associatiu**. Durant aquests vuit anys, s'han presentat més de 200 articles de reflexió, que han portat l'autoria de persones de gran vàlua intel·lectual i professional. *Canemàs* inclou reportatges històrics, entrevistes en profunditat, ressenyes de les actualitats literàries relatives a la cultura popular, debat entorn les dinàmiques que ha de prendre l'associacionisme i el fet festiu... Ocasionalment, també s'han publicat exemplars monogràfics, com ara 'L'impacte econòmic de la festa a Barcelona', 'Diversitat i integració en l'associacionisme cultural català' "Especial Joan Amades en commemoració del 125è any del seu aniversari", i la transcripció de les conferències mantingudes en el SOM CULTURA POPULAR – Mostra de Patrimoni immaterial a Barcelona.
- **Beca d'Estudis de l'Ens de l'Associacionisme Cultural Català**. L'Ens considera primordial realitzar estudis en profunditat sobre temàtiques d'interès general per l'associacionisme cultural. L'acceptació de la beca es realitza mitjançant una convocatòria molt exigent. Fruit d'aquest projecte, s'ha realitzat l'esmentat projecte sobre 'Diversitat i integració en l'associacionisme cultural català', 'Implantació, ús i possibilitats de les noves tecnologies en l'entorn de les associacions culturals de l'àmbit universitari català'. La beca serveix per conèixer en profunditats temàtiques que ens afecten directament, i que no es poden plantejar en articles de curta durada.
- Cicle '**Cultura popular: tradició i modernitat**', organitzat a l'Ateneu Barcelonès. Iniciat el 2019, aquest cicle constarà de l'organització de sis taules rodones sobre els reptes de futur de sengles expressions festives. A més del vessant teòric, cada sessió comptarà amb una actuació o exposició/organització per la federació protagonista de de l'esdeveniment. Durant el present any, participaran del cicle la Federació Catalana dels Tres Tombs, la Federació Catalana de Societats Musicals, la Federació Catalana d'Entitats Catifaires, l'Agrupació del Bestiari Festiu i Popular de Catalunya, l'Agrupació Colles de Geganter
- Per tal que l'associacionisme cultural sigui conegut més enllà de l'àmbit habitual d'influència, la confederació va organitzar el cicle **La conferència de l'Ens**. D'aquesta manera, es vol reflexionar des d'una perspectiva àmplia, que inclogui diferents disciplines humanístiques, sobre el futur de la cultura catalana. Des de la seva creació l'any 2018, el cicle ha comptat amb la participació de Salvador Giner, Ferran Mascarell, Lluís Garcia Petit, Joan-Manuel Tresserras, Isabel-Clara Simó i Manuel Delgado.

PROJECTES ESTRATÈGICS

L'Ens realitza una intensa tasca difonent aquells conceptes més innovadors i desconeguts en l'àmbit de la cultura popular. En aquest sentit, bona part dels seus recursos han estat dedicats a difondre el concepte de Patrimoni Cultural Immaterial (PCI) perquè tots els col·lectius de cultura popular hi estiguin familiaritzats.

- **Difusió Patrimoni Cultural Immaterial.** A través de la revista digital *Tornaveu*, es realitza una difusió contínua de totes les entitats i comissions catalanes que estan treballant en la revalorització del patrimoni immaterial. Ho ha fet donant suport mediàtic a les candidatures escampades arreu de la geografia catalana (Inventari del Patrimoni Cultural Immaterial de les Terres de l'Ebre –com a membre de l'Òrgan Institucional—, Inventari del Patrimoni Cultural i Immaterial del Penedès, Candidatura Priorat-Montsant-Siurana com a “Paisatge Cultural” Patrimoni de la Humanitat. Museu Etnològic del Montseny) i assessorant els col·lectius que pertanyen i han decidit presentar les seves candidatures (Catifaires, Pessebristes, Sardanistes i Geganters) a la Unesco. Així mateix, ha firmat un conveni de col·laboració amb l'Institut del Patrimoni Cultural Immaterial (IPACIM), gràcies el qual Lluís Garcia Petit, director de l'IPACIM i màxima referència a Catalunya sobre el procés d'acceptació de les candidatures presentades a la Unesco, assessora les federacions de l'Ens que volen ser reconegudes com a PCI per la Unesco.
- **Trobada Internacional d'ONGs Ibèriques Acreditades per la Convenció per a la Salvaguarda del Patrimoni Cultural Immaterial.** Unes jornades que se celebraran el 30 i 31 de maig 2019, amb el doble objectiu de seguir difonent el concepte “Patrimoni Cultural Immaterial” i donar un impuls als col·lectius que han presentat la seva candidatura per ser reconegudes per a la Unesco i que pretenen esdevenir un impuls als col·lectius.
D'aquesta manera, es vol donar continuïtat a la 1a Conferència Internacional d'ONG acreditades per la Unesco, organitzada per l'Ens a Barcelona el juny del 2015. Rere l'organització de les jornades, es vol fomentar la percepció, entre els membres de la Unesco, que les federacions de cultura popular catalanes estan interessades a publicitar els ideals de la Convenció per a la Salvaguarda del Patrimoni Cultural Immaterial, aprovada l'octubre del 2003.
- **Presència internacional de l'Ens a la Unesco.** Els senyors Josep Viana i Lluís Garcia, president de l'Ens i director de l'Institut del Patrimoni Cultural Immaterial (IPACIM) respectivament, assisteixen regularment a les sessions del Comitè Intergovernamental de la Unesco per a la Salvaguarda del Patrimoni Cultural Immaterial de la Humanitat. Actualment, l'Ens és l'única entitat català que forma part del Fòrum d'ONG Acreditades en el Comitè per la Salvaguarda del Patrimoni Cultural Immaterial de la Humanitat.
- **Premi Antoni Carné de l'Associacionisme Cultural Català.** Els Premis Antoni Carné de l'Associacionisme Cultural Català, creats l'any 2017, són una gran plataforma mediàtica per l'associacionisme cultural català. En aquest sentit, volen esdevenir una referència d'obligada cobertura per tots els grups comunicatius catalans de referència.

Els premis reconeixen persones i entitats que han excel·lit per la seva trajectòria en l'àmbit de l'associacionisme cultural en les següents categories: Persona, Mitjà de comunicació, Iniciativa innovadora, Projecte de petit format, Projecte de Gran Format, i Entitat.

Ens de l'Associacionisme Cultural Català